

частині доходів операційної діяльності з урахуванням вимог МСФЗ 15 «Виручка по договорах з покупцями», що дозволить побудувати раціональну систему обліку фінансових результатів та оподаткування.

Список використаних інформаційних джерел

1. IFRS 15 – Revenue from Contracts with Customers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs15>
2. IAS 11 – Construction Contracts [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias11>
3. IAS 18 — Revenue Customers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias18>

УДК 657

Козак В.Г.

к.е.н., доцент

доцент кафедри міжнародного обліку і аудиту

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана»*

м. Київ, Україна

ЗАРОБІТНА ПЛАТА В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ: ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ

Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України [1].

Підприємства мають право на застосування праці іноземців та осіб без громадянства на території України на підставі дозволу, що видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, на строк до одного року [2].

При застосування праці іноземців та осіб без громадянства на території України їм здійснюються поточні виплати, які включають: заробітну плату за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час (щорічні відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час); премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо [3].

Зазначені виплати належать до поточних неторговельних операцій в іноземній валюті [4].

Нарахована сума виплати працівникам за роботу, виконану ними протягом звітного періоду, визнається поточним зобов'язанням.

Зобов'язання, які будуть сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів відносяться до монетарних статей балансу. Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті проводиться на дату здійснення господарської операції та на дату балансу [5].

Заробітна плата має виплачуватися працівникам не рідше двох разів на місяць [6]. А отже і нарахування заробітної плати також має відбуватися двічі. Це ускладнює її відображення у звітності за період, у якому виконувалася робота.

Тому, ми вважаємо, що заробітна плата в іноземній валюті має нараховуватися і виплачуватися лише на дату балансу - дату, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду [7]. З метою уникнення порушення законодавства стосовно двох виплат, як вихід з ситуації, необхідно отримати відповідну заяву від працівника.

Здійснення відрахувань (утримань) з заробітної плати в іноземній валюті також мають особливості.

Під час нарахування (отримання) доходів, отриманих у вигляді валютних цінностей або інших активів (вартість яких виражена в іноземній валюті або міжнародних розрахункових одиницях), такі доходи перераховуються у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів [8].

Обчислення єдиного внеску із сум, виражених в іноземній валюті, здійснюється шляхом перерахування зазначених сум у національну валюту України за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, установленим Національним банком України на день обчислення єдиного внеску [9].

Таким чином штучно створений розрив у часі між *моментом нарахування (отримання)* доходів і *днем обчислення* єдиного внеску.

Існуючі розбіжності у подальшому можуть призвести до помилок (некоректного відображення поточних зобов'язань) і, можливо, як наслідок, до застосування штрафних санкцій контролюючими органами. Тому, і у цьому випадку, ми вважаємо, що визначення сум відрахувань (утримань) з заробітної плати в іноземній валюті має здійснюватися на дату балансу, тобто на момент нарахування (отримання) доходів.

Об'єктом оподаткування нерезидента є:

- загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні;
- доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

До загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку включаються доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту).

Що ж стосується виплати заробітної плати працівників підприємств на території України, то вона виплачується у грошових знаках, що мають законний обіг на території України, банківськими чеками [10].

Проте, юридичні особи - резиденти та іноземні представництва можуть використовувати готівкову іноземну валюту з поточних рахунків для оплати праці, виплати премій і призив працівникам-нерезидентам, які працюють в Україні за контрактом [11].

Так, з поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб-резидентів за розпорядженням власника рахунку здійснюються операції з оплати праці працівників-нерезидентів, які згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) працюють в Україні (виплата готівкою або перерахування на рахунки цих осіб, відкриті в уповноважених банках України) [12].

Таким чином, здійснення розрахунків з оплати праці в іноземній валюті на території України є можливим, хоч і певною мірою складним, процесом.

Список використаних інформаційних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254-к/96-ВР.
2. Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 р. № 5067-VI.
3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» від 28.10.2003 р. № 601.
4. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 р. № 281 [Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою].
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» від 10.08.2000 р. № 193.
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII.
7. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку» від 28.05.1999 р. № 137 [6 «Виправлення помилок та зміни у фінансових звітах»].
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
9. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI.
10. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР.
11. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Правил використання готівкової іноземної валюти на території України та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 30.05.2007 р. № 200.
12. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 р. № 492.